

Ohcejoga gielda
Gielldaráđdehus

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI

3

35

ČOAHKKINÁIGI	3.2.2009 dmu 10.00-11.30		
ČOAHKKINBÁIKI	Gielldadállu, gielldaráđdehusa čoahkkinlatnja		
ČOAHKKINLAHTUT (ja merken, gii doaimmai ságadoallin)		Mielde	Eret
	Antti Katekeetta, ságadoalli	X	
	Esko Härkönen, várreságadoalli	X	
	Kati Kannisto	X	
	Asko Länsman	X	
	Kati Eriksen	X	
	Maria Sofia Aikio		X
	Ilmari Tapiola		X
Persovnnalaš várrelahtut	Urho Guttorm, várrelahttu		
	Pirjo Länsman-Kiimalainen, várrelahttu		
	Ossi Pursiheimo, várrelahttu		
	Tarja Halonen, várrelahttu		
	Vieno Länsman, várrelahttu		
	Samuel Paltto, várrelahttu		
	Kari Guttorm, várrelahttu		
EARÁT, GEAD LEDJE MIELDE (ja mieldeorruma vuoddu)	Aulis Nordberg, gielldastivrra ságadoalli	X	
	Viljo Pesonen, gielldahoavda, áššegiedahalli		
	Marja Stenberg, beavdegirjedoalli		
	Esko Aikio, tulka		
LÁGALAŠVUOHTA JA MEARRIDANVÁLDI 32 §	Mearrádus: Čoahkkin gávnnavuvvui lágalažžan ja mearridanválddalažžan.		
BEAVDEGIRJJI DÁRKKISTANVUOHKI (Dárkkistanáigi ja -báiki sihke dárkkisteaddjiid válljen dahje merken ovddit beavdegirjji dárkkisteamis) 33 §	Mearrádus: Beavdegirjji dárkkisteaddjin válljejuvvuiga Kati Kannisto ja Kati Eriksen.		
BEAVDEGIRJJI VUOLLÁIČÁLLIN JA NANNEN	Ságadoalli	Beavdegirejedoalli	
	Antti Katekeetta	Marja Stenberg	
BEAVDEGIRJJI DÁRKKISTEAPMI Beavdegirji lea dárkkistuvvon ja dat vástida čoahkkingiedahallama. Beavdegirjji giedahallanládiide letne (leat) merken nammabustávaideame(t)	Dárkkistanáigi 3.2.2008 Vuolláičállosat	Kati Kannisto Esko Härkönen § 53	
BEAVDEGIRJJI LEA DOLLOJUUVON ALBMOŠIS	Báiki ja bvm Ohcejoga gielldadállu 10.2.2009 Virgi		

Čoahkkima bargoortnega dohkkeheapmi

3.2.2009

Gr

36 §

Evttohus: Gielddaráđđehus dohkkeha áššiid gieđahallanortnega čoahkkima evttohuslisttu mielddi.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Gávppinannejeaddji giddodatluohpadanalmmuhusat ja gieldda ovdaoastinvuoigatvuoda geavaheapmi

3.2.2009

Gr 37 § Gildii leat bohtán gávppinannejeaddjiid čuovvovaš giddodatluohpadanalmmuhusat:

Gávppinannejeaddji	Luohpadeaddji/ luohpadusa oažžu	Báiki
Inkinen Irja	Guttorm Heikki/ Fishequipe Ky (oppa giddodat)	Ohcejohka Njuorggán Olensatku RNR 4:24
Lagerstedt Ari	Suomen lähetysseura ry/ Eräsaukko Oy (oppa giddodat)	Ohcejohka Kirkosiida Honkala RNR 39:1
Lauerma Jussi	Pettersen Randi/ Seilonen Aimo (fuolkeluohpadeapmi, mearreoassi s. 1 há)	Ohcejohka Vuovdaguoika Seilosenmäki RNR 46:23
Partanen Matias	Hirvonen Leena/ Hirvonen Ville ja Matti (fuolkeluohpadeapmi, skean̄ka, mearreoassi 4320 m ²)	Ohcejohka Vuovdaguoika Näykkivä II RNR 21:29

Evttohus: Gielddaráđdehus merke diehtun gávppinannejeaddjiid giddodatluohpadanalmmuhusaid ja mearrida, ahte gielda ii geavat ovdaoastinvuoigatvuoda gávppi vuloš báikkiide.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Soađegili vuoigatvuodaveahkkedoaimmahat, Ohcejoga siidodoaimmahat

Doaibmaorgánaid mearrádusat

3.2.2009

Gr

38 §

Lávdegottiid beavdegirjiid galgá doaimmahit gielddahovdii njealje beivvi siste beavdegirjji dárkkisteamis. Giieldaráđdehusas lea váldinvuoigatvuohta lávdegottiid, iežas juhkosa ja vuollásaš stivrra ja virgeolbmo mearrádusaide. Váldinmearrádusa sáhtá dahkat gielddaráđdehus dahje dan ságajodiheaddji, gielddahoavda dahje stivrennjuolggadusas mearreduvvon virgeolmmoš. Váldinvuoigatvuođa ferte geavahit manimustá vuigengáibádusáiggi siste. Geavadis gielddahoavda manná lávdegottiid mearrádusaid čađa. Go gielddaráđdehus váldá beali váldinvuoigatvuođa atnimii, de merkejuvvojit dasa doaimmahuvvon beavdegirjijt diehtun ja seammás mearriduvvo, ahte váldinvuoigatvuohta ii geavahuvvo beavdegirjiid sisdoalu áššiide. Beavdegirjiid kopijjat eai laktojuvvo gielddaráđdehusa beavdegirjái, muhto dat galget leat fidnenláhkai gielddaráđdehusa čoahkkimiin.

Čuovvovaš doaibmaorgánaid beavdegirjijt leat oaidnimis čoahkkinsajis: Vuoddodorvolávdegoddi 18.12.2008, Teknihkalaš lávdegoddi 18.12.2008.

Evttohus: Gielddaráđdehus merke diehtun doaibmaorgánaid dahkan mearrádusaid ja gávnna, ahte GiellaL 51 §:s oaivvilduvvon váldinvuoigatvuohta ii leat geavahuvvon.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: hálddahušgottit

Gielddastivrra čoahkkima 19.12.2008 mearrádusaid ollašuttin

3.2.2009

Gr

39 §

Gieldalága mielde gielddaráđdehus galgá gohcit gielddastivrra mearrádusaid lágalašvuoda ja ollašuttindohkálašvuoda.

Jos gielddaráđdehus geahččá, ahte gielddastivrra mearrádus lea dahkkojuvvon boasttu ortnegis dahje manná gielddastivrra doaibmaválddi olggobeallái dahje lea muđuid lága vuostá, de gielddaráđdehus galgá guođđit mearrádusa ollašuitekeahttá. Ášši galgá dalánaga bidjat ođđasit gielddastivrra giedáhallama vuollái.

Čuovusin gielddastivrra čoahkkima áššelistu. Gielddastivrra mearrádusat leat leamaš albmosis 9.1.2009.

Evttohus: Gielddaráđdehus gávnaha, ahte gielddastivrra mearrádusat leat lágalačča ja dohkálačča ollašuttit. Gielddaráđdehus ollašuttá.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Lappi gearretievtti lávdealbmáid válga

5.1.2009

Gr 14 §

Gearretiektelega mielde gielddastivra vállje lávdealbmáid doaimbajis vástideaddji áigái. Gielddas válljejuvvon lávdealbmát berrejit ovddastit nu ovttá dásu go vejolaš gieldda ássiid ahke-, ealáhus-, sohkaabealle- ja giellajuohkásumi.

Lávdealmmái galgá leat gearretievtti duobmobiirri gulli Suoma álbmotlahttu, gii hálddaša iežas ja opmodagas ja gean sáhtta atnit heivvolažžan doaimmat lávdealmmájin. Lávdealmmájin ii oaččo válljet olbmo, gii lea vuollái 25-jahkásaš dahje gii lea deavdán 63 jagi. Lávdealmmájin ii oaččo leat olmmoš, geas lea virgi almmolaš duopmostuolus dahje ránggástanlágádusas dahje gii virggistis čadaha olggosmihtidanbargguid, rihkkosa ovdadutkama dahje tuollo- ja polesgohcima, iige maddái virggálaš alaguoddi (sivaheaddji), ášševuoddji dahje ámmáhin ášševuodjima hárjeheaddji eará olmmoš.

Evttohus: Giieldaráđdehus evttoha gielddastivrii, ahte dat doaimmaha gearretievtti lávdealbmáid válgga gielddastivrra doaimbadađjái. Lávdealbmáid lohkomearri lea čieža lahtu.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

3.2.2009

Gr 40 §

Vuoigatvuodaministeria lea mearrádusainis 5.1.2009 nr 17/31/2008 nannen Ohcejoga lávdealbmáid mearrin 5 lahtu.

Evttohus: Giieldaráđdehus evttoha gielddastivrii, ahte dat doaimmaha gearretievtti lávdealbmáid válgga gielddastivrra doaimbadađjái. Válljenláhka lávdealbmáid mearrin lea vihtta lahtu.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Ollašuhhtima várás: gielddastivra

Boazodoallolágas dárkkuhuvvon plánendoaibmagotti lahtuid válga

5.1.2009

Gr 21 §

Boazodoallolága 12 §:s oaivvilduvvon plánendoaibmagoddái gielddastivrra vállje njealji jahkái hávil guokte lahtu ja sudnuide várreolbmuid. Gielddastivrra válga lahtuin galgá nubbi ja su várreolmmoš leat boazodoalli. Dalle go geavahanplána guoská eatnamii, mii lea Eanodagas, Anáris, Ohcejogas dahje Soađegili gielddas, de berre gielddastivrra válga lahtuin nubbi ja su várreolmmoš leat sápmelaš.

Evttohus: Gielddaráđđehus evttoha gielddastivrii, ahte dat doaimmaha boazodoallolága dárkkuhan plánendoaibmagotti válgga gieldda-stivrra doaimmabadjái.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

3.2.2009

Gr 41 §

Boazodoalloláhka lea 1.9.2000 gomihuvvon ja dan sadjái lea boahtán boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanláhka. Ođđa lága mielde plánendoaibmagoddi ii šat nammaduvvo.

Evttohus: Gielddaráđđehus geassá eret iežas ovddit mearrádusa 5.1.2009 § 21.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Luondduealáhuslágas dárkkuhuvvon plánendoaibmagotti lahtuid válga

5.1.2009

Gr 22 §

Luondduealáhuslága 19 §:a dárkkuhan plánendoaibmagoddái gielddastivra vállje njealji jahkái hávil guokte fásta lahtu ja sudnuide várrelahtuid. Dalle go geavahanplána guoská eatnamii, mii lea Eanodaga, Anára, Ohcejoga dahje Soađegili gielddas, de galgá gielddastivrra válga lahtuin nubbi ja su várreolmmoš leat sápmelaš.

Evttohus: Gieldaráđđehus evttoha gielddastivrii, ahte dat doaimmaha luondduealáhuslága dárkkuhan plánendoaibmagotti válgga gielddastivrra doaibmabadjái.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

3.2.2009

Gr 42 §

Luondduealáhusláhka lea 1.9.2000 gomihuvvon ja dan sadjái lea bohtán boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanláhka. Ođđa lága mielde plánendoaibmagoddi ii šat nammaduvvo.

Evttohus: Gieldaráđđehus geassá eret iežas ovddit mearrádusa 5.1.2009 § 22.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Bušeahta ollašuttinrávvagat jahkái 2009

3.2.2009

Gr

43 §

Giieldastivra lea čoahkkimisttis 19.12.2008 dohkkehan jagi 2009 bušeahttaárvalusa ja jagiid 2009-2011 ekonomiplánaid.

Ekonomiplánas giieldastivra lea dohkkehan gieldda doaimmaide ja ekonomiai gulli mihttomeriid. Giieldastivrra addin mearreruhtarámaid badjel ii oaččo doaimmain mannat. Juos manu liigegeavahusdárbu šaddá, de galgá vuoigatvuođa ođđa mearreruhtii ohcat bušeahttajagi áigge, ovdal mearreruđa geavaheami. Ekonomiplána nuppástusaid birra mearrida giieldastivra.

Evttohus: Giieldaráđđehus addá hálddahusgottiide bušeahttaárvalusa ollašuttinrávvaga jahkái 2009 čuvvosa mielde.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: hálddahusgottiid hoavddat + čuovus

Gielddaráđđehusa vuollásaš boađusovttadagaid mearreruhtajuohku, rehkegiid vuostáváldiid ja dohkkeheaddjiid nannen

3.2.2009

Gr

44 §

Hálddahunjuolggadusa mielde doaibmaorgána dohkkeha bušeahtta-árvalussii vuodđuduvvi geavahanplána, mainna doaibmasuorgi juohká boađussurggiid mearreruđa ja boahtoárvalusa boađusovttadagaide. Doaibmaorgána nanne maiddá boađusovttadagaid.

Doaibmaorgána meroštallá diŋgonvuoigatvuođa rájaid bušeahttaárvalusa rámaid mielde.

Guittiid ja rehkegiid dohkkeha boađussuorggi dahje boađusovttadaga ovddasvástideaddji dahje doaibmaorgána sierra mearridan.

Čoahkkimis lea oaidninláhkai gielddaráđđehusa bargo/boađussurggiid mearreruhtajuohku gielddaráđđehusa evttohan ráma mielde.

Evttohus: Gielddaráđđehus nanne gielddaráđđehusa vuloš doaimmaid mearreruhtajuogu sihke nammada mearreruhtačuovvuma ovddasvástideaddjiid, rehkegiid vuostáváldiid ja dohkkeheaddjiid.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: rehkegiid vuostáváldit/dohkkeheaddjit + čuovus

Gieldda almmuhusaid diehtun addin jagi 2009

3.2.2009

Gr 45 §

Gieldalága 64 § mielde gieldda almmuhusat addojuvvojit diehtun almmuhemiin daid almmolaš gulahusaid almmuhantávvalis sihke dárbbu mielde gieldda mearridan eará vugiin.

Gieldda almmuhusat leat jagi 2008 almmustahttojuvvon almmuhantávvala lassin Gáregasnjárgga ja Njuorggáma áššealmmáipoasttain, kirkosiidda girjerájus, girjebusses, gieldda www-siidduin sihke báikkálaš Inarilainen-aviissas. Lassin čoahkkinbovdehusat ja beavdegirjjit leat sáddejuvvon diehtun giliviessu Sáivui.

Almmuhusaid haddi báikkálaš Inarilainen -aviissas jagi 2008 lea leamaš 350,00 euro/mb nuppiin sániin 4200,00 euro/jahki (sisttisid. álv 22%). Haddi lea leamaš mánotbaji guovdu seamma almmuhusaid mearis beroškeahtta.

Evttohus: Gielddaráđdehus evttoha gielddastivrii, ahte dat dohkkeha Inarilainena fálaldaga 360,00 euro/mb nuppiin sániin 4320 euro/jahki (sisttisid. álv 22%) ja mearrida almmuhit gieldda almmuhusaid jagi 2009 seamma láhkai go jagi 2008.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Doaimmaid várás: gielddastivra

Loatnaváldinfápmudusa miediheapmi

3.2.2009

Gr

46 §

Jagi 2009 bušeahttaárvalusas lea ráhkkanuvvon 2 miljon euro loatnaváldimii.

Evttohus: Gielddaráđđehus bivdá gielddastivrras loatnaváldinfápmudusa bušeahttaárvalusa mielde.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Doaimmaid várás: gielddastivra

Ruhtaoažžumiid sihkkumat

3.2.2009

Gr

47 §

Girjedoallolága mielde eahpesihkkaris ruhtaoažžumušaid galgá sihkkut ja bidjat bajás gollun. Vealgetáhpa galgá bidjat bajás, go dan šaddan orru leamen čielggas.

Ruhtaoažžumiid bearran liikkáge jotkojuvvo beroškeahhtá sihkkumiin, mat dahkkojit.

Evttohus: Giieldaráđđehus sihkku eahpesihkkaris ruhtaoažžumiid jagis 2007 čuovvovaš láhkai, bearran jotkojuvvo maiddá sihkkuojuvvon ruhtaoažžumiid buhta.

Oppalašhálddahusa mávssut	300,00
Dearvvasvuodaguovddášmávssut	22,00
Lágádusdikšunmávssut	52,00
Čuvgehusdoaima	205,05
Čáhce- ja bázahusčáhcemávssut	124,91
Teknikkalaš doaima	1677,19
Ealáhusdoaima	260,00
Divvundoarjagat	24748,68

Mearrádus: Háleštuvvui áššis ja mearreduvvui máhccat ášši gieđahallamii maŋŋá čoahkkima áigge.

Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Polarmon Oy

Dán maŋŋá čoahkkin gieđahallagođii § 55 Dállooasselonuheapmi Njuorggáma skuvlla sajadaga geažil

---

Ohcamuš bálkkáhis oahppofriijai

23.9.2008

Gr 247 § Arkiivadikšu Sari Vuolab ohcá bálkkáhis virgelobi oahppofriijavuotán áigái 29.10.2008 – 28.10.2010.

Juos váldodoaibmasaš bargu- dahje virgegaskavuotta seamma bargoaddái lea bistán unnimustá ovttá jagi, bargis lea vuoigatvuotta oahppofriijavuottii. Viđa jagi áigge seammá bargoaddi bálvalusas bargi sáhttá doallat oahppofriijavuotta guokte jagi. Oahppofriijavuotta ohcco bargoaddis, ja oahput dábálaččat galget laktásit iežas ámmátdáiddu buorideapmai. Sari Vuolab lea vurohallanfriijavuodas 5.11.2007- 28.10.2008 gaskasaš áiggi.

Evttohus. Gielddaráđdehus miediha arkiivadikšu Sari Vuolabii oahppofriijavuotta bálkkáhis virgelohpin áigái 29.10.2008- 31.5.2010.

Mearráduš: Evttohus dohkkeuvvui.

3.2.2009

Gr 48 § Sari Vuolab lea njálmmálaččat almmuhan, ahte oahpuide gulli bargohárjehallama ii sáhte čađahit Ohcejoga dearvvasvuodaguovddážiš.

Evttohus: Gielddaráđdehus joatká arkiivadikšu Sari Vuolaba oahppofriijavuotta bálkkáhis virgefriijavuotán áigái 1.6 - 28.10.2010.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Sari Vuolab
Polarmon Oy

Guovddášdoaimmahaga kanslistta virggi heaittiheapmi

3.2.2009

Gr 49 § Gieldalága 44 § mielde bargu, mas geavahuvvo almmolaš váldi, dikšojuvvo virgegaskavuodas. Virggi vuoddudeapmái ja heaittiheapmái guoski gieldalága 45 § 2 mom. mielde rabasin boahtán virgi, mas ii geavahuvvo almmolaš váldi, galgá heaittihuvvot. Stuurámus oassi dábálaš doaimmahatbargguin eai doala sisttiset almmolaš válldi geavaheami.

Guovddášdoaimmahaga kanslistta virggi fásta dikšu lea nammaduvvon nuppi virgái, nu ahte virgi lea boahtán rabasin ja dan galgá gieldalága 45 § 2 mom. mielde heaittihit. heaittihuvvon virggi sadjái gielddaráđdehus vuodđuda sierra mearrádusain guovddášdoaimmahaga doaimmahatbargi doaimma.

Evttohus: Gielddaráđdehus evttoha gielddaastivrii, ahte dat gieldalága 45 § 2 mom. vuodul heaittiha guovddášdoaimmahaga kanslistta virggi.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: gielddastivra.

Doaimmahatbargi doaimma vuodđudeapmi ja deavdin

3.2.2009

Gr 50 §

Guovddášhálddahusa bargoordnemat leat fidnejuvvon lohppii; bargoveahka- ja ekonomiahálddahus leat sirdojuvvon Polarmon Oy dikšumii oastobálvalussan. Guovddášhálddahusa vuollásažžan báhcet njealje virge-/doaimmahálddašeaddji nuppiin sániin gielldahoavda, doaimmahatčállli, arkiivadikšu ja doaimmahatbargi. Bargiid gaskasaš bargoordnedeamit šihttojit siskkáldasat, seamma oktavuodas buhkaid buohta árvoštallojuvvo, man ollu guđege bargu gáibida.

Guovddášdoaimmahaga kanslistta virgi lea leamaš devdojuvvon mearreáigásaš soahpamušain. Mearreáigásašvuoda vuodđun lea leamaš fásta virgehálddašeaddji sadjásašvuohta. Kanslistta virggi fásta dkšu Marja Stenberg lea nammaduvvon doaimmahatčállli virgái, nu ahte mearreáigásaš soahpamušii eai leat šat vuodustusat.

Giieldarádđehus lea heaittihan guovddášdoaimmahaga kanslistta virggi gielldalága 45 § 2 mom. mielde. Daningo bargu ii doala sisttis almmolaš válldi geavaheami, de dan sáhtá dikšut doaimman.

Bargosoahpamušgaskavuodalaš doaimma vuodđuda ja heaittiha dat doaimmaorgána, man vuollái doaimma gullá. Minna Lukkari lea dikšon gv. virggi sadjásašvuoda sierranas bargosoahpamušaiguin áiggi 9.1.-31.5.2006, 13.9.2006-31.5.2008 ja 3.6.2008-28.2.2009.

Evttohus: Giieldarádđehus mearrida

1. vuodđudit doaimmahatbargi doaimma
2. nammada doaimmahatbargi doaimmii doaisttázii fámus leahkki bargosoahpamušain iežas miehtama vuodul Minna Lukkari. Bálká GVBES doaimmahatsuorgi II mielde.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Minna Lukkari
Polarmon Oy

Hovdendoaimma ovddugohcinbálvalusaid ordnemis addojuvvon lágas oaivvilduvvon gáibádus

3.2.2009

Gr

51 §

Soađegili vuoigatvuodadoaimmahaga njunuš almmolaš vuoigatvuodaveahkki Jussi Lauerma lea čujuhan gielddaráđdehussii girjji, mii guoská hovdendoaimma ovddugohcinbálvalusaid ordnemis addojuvvon lága sirdásannjuolggadusain oaivvilduvvon gáibádusaid.

Om. njuolggadusaid mielde gielda, mii ovdal lága vuodul lea buvttadan ovddugohcinbálvalusaid, lea stáhta vuoigatvuodaveahkkedoaimmahaga gáibádusas geatnegas nuvttá luohpadit golmma jagi áigái vuoigatvuodaveahkkedoaimmahaga atnui iežas oamastan gálvvuid, biergasiid, adg-programmaid ja virgeoapmahačča doaimmaid dáfus eará dárbblaš bođuopmodaga, jos dat leat geavahuvvon dušše beare ovddugohcinbálvalusaid buvttadeapmái. Nu maiddái nuvttá galgá luohpadit oaivealbmá dahje su áššiide guoski ovddugohcimis dárbblaš áššegirjjiid, mat leat čoggon ovddugohcinbarggus. Lassin bálvalusa buvttadeaddjis lea geatnegasvuohta luohpadit govttolaš buhtadusa vuostá geavahanvuoigatvuoda golmma jagi áigái dán lága fápmuiboatimis vuoigatvuodaveahkkedoaimmahakkii dakkár doaimmahatlanjaid ja diehtujohtolatoktavuođaide, mat leat geavahuvvon dušše beare ovddugohcinbálvalusaid buvttadeapmái.

Girjjis Soađegili vuoigatvuodaveahkkedoaimmahat gáibida Ohcejoga gielddas om. oamastus- ja geavahanvuoigatvuodaid luohpadeami sihke bivdá gieldda meroštallat om. govttolaš buvttadusa doaimmahatlanjaid, diehtujohtolatoktavuođaid sihke eará doaimmahatbálvalusaid anus. Girji lea oppalohkái oaidninláhkai čoahkkimis.

Evttohus: Gielddaráđdehus gávnaha, ahte gielddas eai leat leamaš dakkáraš gálvvut, bođuopmodat, doaimmahatlanjaid dahje diehtujohtolatoktavuođat, mat livčče leamaš dušše beare ovddugohcima anus. Lassin gielddaráđdehus gávnaha, ahte eará doaimmahatbálvalusaid omd. kopiastinmášena ja telefákssa geavaheamis berrojuvvo dábálaš hattiid mielde.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Soađegili vuoigatvuodaveahkkedoaimmahat,
Jussi Lauerma

Lámisolbmuidráđi nammadeapmi

3.2.2009

Gr

52 §

Invalidiliitto Lappi guovllu njunušjoavku evttoha, ahte gielddaráđdehus nammadivččii boahte gielddastivrabadjái iežas lámisolbmuidráđi.

Lápmásiidbálvalanlágas lea ásahuvvon gielddaid lámisolbmuidráđiin. Gielddaráđdehus sáhtá ásahit lámisolbmuidráđi, man bargun lea doalvut ovddos ja čuovvut gielddahálddahausa sierra surggiin dáhpáhuvi doaibmama lámisolbmuid beales. Lámisolbmuidráđđi sáhtá dahkat álgagiid ja evttohusaid sihke addit cealkámušaid áššiin, main lea mearkkašupmi lámisolbmuid eallimis ja sealvamis.

Jos gielddaráđdehus ásaha lámisolbmuidráđi, de dat galggašii maddái várret dárbbaslaš mearreruda ráđi doaibmama várás.

Evttohus: Gielddaráđdehus ii nammat lámisolbmuidráđi.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Vuigengáibádus gielddaráđdehusa mearrádusas

3.2.2009

Gr

53 §

Kati Kannisto bivdá gielddaráđdehusa vuiget 25.11.2008 dahkan mearrádusas, mii guoská sámegeilat oahpahusa persovndaguovdasaš lasi (§321), dasgo ášši gullá čuvgehuslávdegotti doaibmaválddi vuollái ja mearrádus ii leat GVBES bálkáođasmahttima mielde. Vuigengáibádusas gáibiduvvo gielddaráđdehusa gomihit mearrádusa ja sirdit ášši čuvgehuslávdegotti gieđahallamii.

Iežas vuodustussan son buktá ovdan, ahte čuvgehuslávdegotti stivrennjuolggadusa mielde čuvgehuslávdegoddi ”miediha bargiide virge- ja bargosoahpamuša geažil šaddi guorahallanvuđđosaš ja eará lasiid” ja ”miediha eará bálkálasiid earet guorahallanvuđđosaaš bálvalanlasiid ja mearrehakkebjádusaid”.

Lassin son vuodustallá iežas gáibádusa 1.9.2007 fápmui boahtán bálkáođasmahttimiin. Ođasmahttimis bargui gullelaš bálkká mearridettiin váldojuvvo vuhtii barggu gáibidandássi árvvoštallamiin, man ollu bargu gáibida (BGÁ). Barggu gáibidandási dahkkit leat viehka bissovačča. Jos barggui gáibidandássi nuppástuvvá dovdomassii, de dárkkistuvvo maiddái bargui gulli lassi, mas vihkkehallojit ámmáha hálddašeapmi ja barggu bohtosat. Dán geažil sierranas lasit ja lasserudat báhcet eret”. (Čuvgehuslg. 25.4.2008 § 54). Go ášši lea ná, de Gielddaráđdehusa mearrádus (25.11.2008 § 321) lea bálkáođasmahttima vuostá ja dagaha oahpaheaddjiid sierraárvosaš dillái.

Hálldahusnjuolggadusa (5§) vuodul gielddaráđdehus mearrida bargoveahkapolitihka ja bargoveahkahálldahusa vuodđojurdagiin. Jahkásaččat bušeahhtaárvalusa ollašuttinrávvagiin addojit dárkilut rávvagat vuodđojurdagiin, maid guđege áigge galgá čuovvut. Jagi 2008 bušeahta ollašuttinrávvagiin, maid gielddaráđdehusa lea dohkkehan 4.2.2008, daddjojuvvo bargoveahkahálldahusa buohta ee.: ”Bálkái gulli guorahallanvuđđosaš áššiin ja bálkká eavttuin, mat mannet GVBES badjel, mearrida gielddaráđdehus ja dain addojuvvojit sierra heivehanrávvagat”. Heivehanrávvagiid čuoggás 4 mitaluvvo man láhkai galgá manahallat vuodđobálkká, bargui gullelaš bálkká, persovnnalaš lasi sihke guorahallanvuđđosaš bálkkáoasi mearridettiin. Heivehanrávvagiin guorahallanvuđđosaš bálkkáoasiid buohta daddjojuvvo, ahte dain mearrida gielddaráđdehus.

Gielddaráđdehus lea hálldahusnjuolggadusa ja gielddas fámus leahkki rávvagiid mielde doaibmaválddalaš áššis. 1.10.2007 fápmui boahtán GVBES logu 2 § 2: mielde bálká čohkiida bargguin ja das, man ollu dat gáibidit (bargui gullelaš bálká) sihke barggu bohtosiin ja ámmát-hálddašeamis sihke bálvalanáiggis (persovnnalaš lassi), lassin sáhtta

/..

Oikaisuvaatimus kunnanhallituksen päätöksestä

./..§ 53

máksit persovnnalaš lasi. Seamma logu 9 §.s daddjojuvvo, ahte giellalasi sáhtta máksit, jos dat ii leat váldojuvvon vuhtii bargui gullevaš bálkkás. Paragráfa heivehanrávvagiin daddjojuvvo. ”Virggi dahje barggu dohkálašvuodagáibádusaide gulli giellamáhtu sáhtta váldit vuhtii bargui gullevaš bálkkás ja eará giellamáhtu persovnnalaš lasis, dalle ii sierranas giellalassi máksojuvvo.”

Oahpaheaddjiid bálkká meroštaladettiin sámegielat oahpahusas dárbbášlaš lassebargu lea váldojuvvon vuhtii barggu gáibidandási vihkkhallanvuodosiin, nu ahte sierra giellalasi máksin persovnnalaš lassin lea duohtaášsis lasi vuhtii váldin nuppi geardái bálkká meroštaladiin. Go velá váldojuvvo vuhtii, ahte sámegielat oahpahusa addi oahpaheaddjiid dohkálašvuodagáibádusaide gullá sámgiela máhttu, de lasi ii sáhte vuodustallat GVBES 2 logu 9 §:s oaivvilduvvon giellalassin.

Evttohus:

1. Gieldaráđdehus gávnna, ahte lea doaibmaválddalaš mearridit áššis.
2. Gieldaráđdehus dohkkeha vuigengáibádusa, dan buohta go dat guoská GVBES heiveheami, dasgo merrádus ii leat gielddas čuvvojun bálkámearrašuvvanvuodosiid mielde ja gomiha 25.11.2008 § 321 dahkan mearrádušas.
3. Gieldaráđdehus hilgu sámegielat oahpaheaddjiid gáibádusa persovnnalaš lasi máksimis.

Mearrádus: Kati Kannisto almmuhii iežas easttalažžan giedahallat ášši ja guđii čoahkkima ášši giedahallama boddii. Esko Härkönen doaimmai nubbin beavdegirjji dárkkisteaddjin.

Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Kati Kannisto + gielddaváidda
čuvgehuslávdegoddi

Beaiveruoktu Duottaraskki nama nannen

18.12.2008

Vuodđodorvolávdegoddi

§ 150 Ohcejohnjálmmi beaiveruovttu sámegielat ossodat lea 27.10.2008 čujuhan vuodđodorvolávdegoddái girjji, mas lea čállon ná:

” Mii leat välljen Ohcejotnjálmmi beaiveruovttu sámegielat ossodahkii nama.

Beaiveruktui ledje bohtán 22 nammaevttohusa čavčča mielde. Váhnemat ja bargit jienastedje nammaevttohusain 4 buoremusa váhneneahkedis 30.9.2008. Nammaevttohusat maid čoahkkimis välljiimet ledje: Veajet, Duottaraski, Riebanaš ja Guovssatsiida.

Dán 4 evttohusas mánát besse jienastit 17.10.2008 ja mearridedje nie beaiveruovttu loahpalaš nama. Jienasteapmi dáhpáhuvai lášmmohallansáles, gos mii álggos stoagaimet ja lávlluimet ovttas ovdal jienasteami vai sánit šadde oahpisin. Loahpas juohke máná beasai okto jienastit dan mii su mielas livččii lean buoremus namma beaiveruktui. 11 máná serve jienasteapmái. 6 ollesolbmo ja 2 njuoratmáná maid čuvvo gelddolaš dáhpáhusa. Jienasteami bohtosat leat dás vulobealde:

Duottaraski oáččui 5 jiena

Riebanaš oáččui 3 jiena

Guovssatsiida oáččui 2 jiena

ja Veajet oáččui 1 jiena

Nu, ahte Ohcejoga sámebeaiveruovttu namman šattai DUOTTARASKI.

Dearvvuođat Duottaraskkis!! ”

Válmmaštalli: Mánáidgárddeoahpaheaddji Aura Nordberg.

Válmmaštalli evttohus: Ášši addojuvvo diehtun vuodđodorvolávdegoddái.

Evttohus: Vuodđodorvolávdegoddi evttoha ovddos gielddaráđdehussii ja -stivrii ahte Ohcejoga gielddastivra nanne Ohcejohnjálmmi sámegielat beaiveruovttu mánáid jienastanbohtosa, man vuodul Ohcejohnjálmmi sámegielat beaiveruoktoossodaga namma lea Duottaraski.

Mearráduš: Dohkkehuvvui.

./..

Beaiveruoktu Duottaraskki nama nannen

./..§ 54

3.2.2009

Gr

54 §

Evttohus: Gielddaráđdehus nanne Ohcejoga sámegeilat beaiveruokto-
ossodaga nama vuodđodorvolávdegotti evttohusa mielde ja evttoha
Duottaraski -nama ovddos gielddastivrii nannema várás.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Doaimmaid várás: gielddastivra

Dállooasselonuheapmi Njuorggáma skuvlla sajadaga geažil

18.12.2008

Tekn. lg 173 §

Njuorggáma skuvla lea huksejuvvon dolin eatnamiid 890-402-6-32 ja 890-402-6-18/2 rádjacihkii gitta nu, ahte skuvla hehte goappáge dálu beaktilis anu. Skuvlla sajadat lea dárkkistuvvon báikki alde čađahuvvon eanamihtidandoaimmahusas. Ášši divvuma várás vulobealde ovdanbuktojuvvon dállooasselonuhemiin lea ráđđádallojuvvon om. dáluid oamasteaddjiiguin. Dállooasselonuhemiid riektatvuotta lea dárkkistuvvon telefonna bokte vearuheadjis.

Dállooasselonuheapmi 1: Tauno Johansen lonuha skuvlla nuortalulli-čihkii olli eatnamisttis 890-402-6-32 olis leahkki kártačuvvosis oaivvilduvvon mearreviidodaga, sullii 0,59 há, Ohcejoga gieldda oamastan eatnamis 890-402-44-2 davágeažis sirrejuvvon mearreviidodahkii, sullii 0,94 há, mii bohtá ovdan dán olis leahkki kártačuvvosis. Lonuheapmi dáhpáhuvvá čuovvovaš eavttuiguin:

- lonuheamis ii máksojuvvo bealaš goappage guvlui
- Tauno Johansena eatnamii 890-402-6-32 gulli ossodagat oktasaš viidodagaide ja sierra ovdduide eai sirdašuva lonuheami oktavuodas
- Tauno Johansena eatnamii 890-402-6-32 dán mearreviidodahkii čuohcci rásehusat báhcet ovdeš láhkai
- gieldda eatnamii 890-402-44-2 gulli ossodagat oktasaš viidodagaide ja sierra ovdduide sirdašuvvet mearreviidodaga sturrodaga mielde oppa eatnamis
- gielda ii leat geatnegas ráhkadit geaidnooktavuoda eatnamis 890-402-44-2 sirrejuvvon mearreviidodahkii
- eatnamis 890-402-44-2 sirrejuvvon mearreviidodahkii čujuhuvvon guokte huksensaji sirdašuvvet Tauno Johansenii
- vearuheadji meroštallá Tauno Johansenii bohtti mearreviidodaga árvvu, man mielde mearrašuvvá váriidsirdinvearru, man Tauno Johansen šaddá máksit

Dállooasselonuheapmi 2: Antti Länsman luohpada eatnamisttis 890-402-6-18/2 skuvlla nuorttabeale seaidneguoras eatnama nu ollu, ahte rádjalinjá šaddá leat vihtta mehtera eret skuvlla seaidnelinjás. Sadjái gielda luohpada Tauno Johansenis gildii sirdašuvvi eatnamis Antti Länsmanii seamma sturrosaš meari, ja dat mearri laktojuvvo Antti Länsmana dálloi 890-402-6-18/2.

./..

Dállooasselonuheapmi Njuorggáma skuvlla sajádaga geažil
./..§ 55

Lonuheapmi dáhpáhuvvá čuovvovaš eavttuiguin:

- Antti Länsman dohkkeha dán evttohusa
- gielda vástida Antti Länsmanii šaddi dállooasselonuhanguin

Evttohus: Teknikkalaš lávdegoddi dohkkeha dállooasselonuhemiid dan láchkai go lea evttohuvvon.

Mearráduš: Evttohus Evttohus dohkkehuvvui.

Tauno Johansen ii oassálastán dán paragrafa gieđahallamii.

3.2.2009

Gr

55 §

Evttohus: Gieldaráđdehus dohkkeha dállooasselonuhemiid teknikkalaš lávdegotti evttohusa mielde.

Mearráduš: Háleštuvvui áššis ja mearreduvvui máhccat ášši gieđahallamii maŋŋá čoahkkima áigge.

Evttohus dohkkehuvvui.

Doaimmaid várás: teknikkalaš lávdegoddi

Ráđđadáluid 1, 2 ja 3 vuovdin Ringinvatro Oy:i

18.12.2008

Tekn.lg 175 §

Ráđđadálut leat fuones ortnegis. Ráđđadállu 1 lea leamaš jo guhkes áiggi gáikkodanduomu vuolde. Eandalit dáluid LČÁE-tekniikkalaš ortnet lea eallingierddu loahpas. Dálut leat láigohuvvon Ringinvatro Oy:i, mii lágida gielddas viessoláigoheami.

Dála láigodásis dálut eai sáhte buktit gildii eaige Ringinvatroi jierpmálaš sisabođu. Dán dilis dálut leat gildii rásehussan. Dáluin ii leat šat árvu dássedeattus.

Ringinvatro Oy dárbbasa govtolaš viessohivvodaga moadde jagi, vai fidne iežas ruhtadoalu ortnegii. Dán geažil livččii jierpmálaš vuovdit ráđđadáluid govtolaš haddái Ringinvatroi.

Evttohus: Evttohuvvo gielddaráđdehussii, ahte ráđđadálut 1, 2 ja 3 vuovdojit Ringinvatro Oy:i golmma tuhat (3.000) euroi.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui ovttamielalaččat.

Evttohusa válmmaštallin ja áššegiedahallin doaimmai Markku Porsanger.

Tauno Johansen ja Toivo Partanen eaba oassálastán dán paragrafa giedahallamii.

3.2.2009

Gr 56 §

Evttohus: Gielddaráđdehus dohkkeha tekniikkalaš lánvegeotti evttohusa ráđđadáluid vuovdimis ja evttoha dan ovddos gielddastivrii dohllheami várás.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Doaimmaid várás: gielddastivra

Viessosaji oastinfálaldat

3.2.2009

Gr 57 §

Niilo Nuorgam lea 5.12.2008 buktán ovdan gildii oastinfálaldaga viessosajis, mii lea Ohcejoga kirkosiidda sajádatlávvguovllus koartilis AO 21 ja viessosadji 3. Ohccis lea viessosajis dálle.

Gielddastivra lea nannen gv. lávvamerkemiin leahkki viessosajiid vuovdinhaddin 1,30 euro/m², viessosaji sturrodat lea 2.100 m² nuppiin sániin gávpehaddin šaddá 2.730 euro.

Gielddaráđdehus lea mearridanválddalaš áššis.

Válmmaštalai: huksendárkkisteaddji.

Evttohus: Gielddaráđdehus mearrida vuovdit Niilo Nuorgamii gv. viessosaji gávpehattiin 2.730 euro gielddastivrra nannen távstta mielde.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Niilo Nuorgam
Doaimmaid várás: teknihkalaš doaimma

Viessosaji oastinfálaldat

3.2.2009

Gr

58 §

Väinö Guttorm lea 17.12.2008 buktán ovdan gildii oastinfálaldaga viessosajis, mii lea Ohcejoga kirkosiidda sajádatlávuvaguovllus koartilis AO 32 ja viessosadji 2. Ohccis lea viessosajis dállu.

Gielddastivra lea nannen gv. lávvamerkemiin leahkki viessosajiid vuovdinhaddin 1,30 euro/m², viessosaji sturrodát lea 1482 m², nuppiin sániin gávpehaddin šaddá 1926,60 euro.

Gielddaráđdehus lea mearridanválddálaš áššis.

Válmmaštalai: huksendárkkisteaddji.

Evttohus: Gielddaráđdehus mearrida vuovdit Väinö Guttormii gv. viessosaji gávpehattiin 1.926,60 euro gielddastivrra nannen távstta mielde.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui

Diehtun:

Väinö Guttorm

Doaimmaid várás:

teknihkalaš doaimma

Kompostora oamastanvuoigatvuođa čilgehus

4.9.2008

Tekn. lg 106 §

Ohcejoga gielddaráđdehus lea addán bargun teknikkalaš doibmii 23.10.2007 doallan čoahkkimis Gáregasnjárgga Áiligasa kompostora oamastanvuoigatvuođa čilgema.

Teknikkalaš doaibma lea gilvalahtán ja dingon čilgehusa dahkkin GRT,JHTT ruhtadoalldárkkisteaddji Leila Auera Audit Auer Oy:s.

Čilgehusas lea čilgejun sihke Báišduottara bálgosa ja Ohcejoga gieldda nettoossodat, maid goabbáge oassebealli lea bidjan nettoruđa fidnu várás.

Čilgehusa vuodul Ohcejoga gieldda ossodat 79,2 % ja Báišduottara bálgosa ossodat lea 20,8 %.

Netto-ossodagain lea gieldda ruhtadoalldárkkisteaddjiin rehkenaston goappáge ossodahkii bázaárvu, mii čujuha, ahte bálgosa buohta bázaárvvut leat šaddan nollan ja Ohcejoga gieldda ossodaga bázaárvun lea báhcan 30 790,65 euro, mii čuohcá rádjohállii.

Válmmaštalli: huksendárkkisteaddji Markku Porsanger

Válmmaštalli evttohus: Lávdegoddi mearrida čilgehusa vuodul Báišduottara bálgosa ja Ohcejoga gieldda gaskasaš oamastusa juohkášupmin 20,8/79,2.

Lávdegoddi evttoha gielddaráđdehussii, ahte gielddaráđdehus addá teknikkalaš lávdegoddái válldi almmuhit bálgosii čilgehusas/oamastanvuoigatvuođas ja fápmuda teknikkalaš lávdegotti nannet hálddahuortnemiid, dainna jurdagin, ahte juos Báišduoddara bálggus ii lono kompostora bázaárvvus (30 790,65 euro) gielddas gielda váldá kompostora iežas oamastussii bálgosa ossodaga bázaárvvus dahjege buhtadusa haga.

Evttohus: Teknikkalaš lávdegoddi dohkkeha evttohusa.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui ovttamielallaččat.

14.10.2008

Gr 271 §

Evttohus: Gielddaráđdehus dohkkeha teknikkalaš lávdegotti evttohusa.

Mearráduš: Samuel Paltto evttohii, ahte ášši gieđahallan sirdojuvvo ja čuovvovaš čoahkkimii buktojuvvo dárkilut rehkenstin oamastanossosiin.

Gielddaráđdehus dohkkehii Samuel Paltto evttohusa. /..

Kompostora oamastanvuoigatvuođa čilgehus

/..§ 59

4.11.2008

Gr 292 §

Audit Auer Oy ráhkadan čilgehus kompostora oamastanososiin lea siidomaterálan.

Evttohus: Gielddaráđdehus dohkkeha lávdegotti evttohusa.

Mearrádus: Ášši ii giedahallon.

3.2.2009

Gr 59 §

Ohcejoga gielda lea bivdán cealkámuša Báišduoddara bálgošis kompostoras dahkkojuvvon oamastančilgehusas. Cealkámuša leat bivdán doaimmahit 9.1.2009 rádjai. Mearreáiggi rádjai Báišduoddara bálgošis ii leat bohtán makkárga oktavuodaváldin/čilgehus áššis.

Válmmaštallai: huksendárkkisteadjji.

Válmmaštalli evttohus: Gielddaráđdehus dohkkeha čilgehusa ja fápmuda teknikkalaš lávdegotti ollašuttit mearrádusa.

Evttohus: Gielddaráđdehus dohkkeha válmmaštalli evttohusa.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Doaimmaid várás: teknikkalaš lávdegoddi

Cealkámuš eanadoalliidoarjjahálddahusa ovddidanmolssaeavttuid čilgen bargojoavkku loahpparaporttas

27.1.2009

Gr 60 §

Eana- ja meahccedoalloministeria bivdá 30.12.2008 beivejuvvon girjjiin gielddas cealkámuša bajilčállagis máinnašuvvon bargojoavkku loahpparaporttas. Cealkámuša galgá doaimmahit Lappi lihttui 6.2.2009 rádjai.

Eatnangottelihttu váldá beali dasa, man láhkai dat árvvoštallá eananguovlohálddahusa ovttasdoaimbanguovlluid hápmašuvvama ollašuvvat iežas eanangotti buohta váldimiin vuhtii gielddaid cealkámušaid. Lappi lihttu doaimmaha cealkámušaid ovddos eana- ja meahccedoalloministeriai manjimustá 20.2.2009.

Bajábealde máinnašuvvon bargojoavkku loahpparaporttii gullá evttohus doaimmain, maiguin gielddaid eananguovlohálddahusa lágas mearriduvvon bargguid dikšuma sáhtta boahhtevuođas ovddidit. Barggojoavku evttoha, ahte gielddaide biddjošii lága vuodul geatnegasvuohtha organiseret bargguid dikšuma ovttasdoaimmaiguin. Gielddaid eananguovlodoaimma dikšu eanadoalliidoarjjahálddahusa bargguiguin rattát maiddá ovdamearkka dihtii šaddo-, dulve-, ealga- ja boraspirevahágiid eastimii gulli bargguid.

Čoahkkáigeassu bargojoavkku loahpparaporttas

Bargojoavku bijai eanadoalliidoarjjahálddahusa ovddideapmái čuovvovaš mihttomeriid: eanadoalliide bálvalusa ovttalágan unnimusdássi, bargguid dikšuma beavttálmahttin, rekrytastima dorvvasteapmi bargogova ja bargobirrasa ovddidemiin sihke rávvema beavttálmahttin bargguid dikšu ovttagaid hárrái. Barggojoavkku oainnu mielde hálddahus galgá ovddiduvvot ee. dan láhkai, ahte barggut čohkkejuvvojit dálá stuorát ovttagaide ja áššehasbálvalus seailu govttolaš áššedikšunmátkki duohken áššehasas ja EU bidjan gáibádusat divvet. Barggojoavku evttoha, ahte gielddat maiddá dás ovddos vástidit eanadoalliidoarjjahálddahusa bargguid dikšumis.

Bargguid dikšuma ovddideami várás dárbbášuvvo gielddaid lágas mearriduvvon stivren ovttasdoaimbamii. Dát ollašuhthošii dan láhkai, ahte gielddat dahket eananguovlohálddahusa ovttasdoaimbanguovlluid, maid siste ovddasvástideapmi bargguid dikšuma ordnemis sirdášuvvá lága mielde muhtumii guovllu gielddain dahje gieldaovttastupmái.

Kritérat, mat geavahuvvojit eananguovlohálddahusa ovttasdoaimbanguovlluid čohkkemis, livčče barggojoavkku evttohusa mielde eanadoalldáluid lohku sihke bargguid dikšu bargoveaga mearri. Barggojoavkku ipmárdusa mielde bargguid dikšuma ordnemii guoski lánka sáhtáši boahtit fápmui jagi 2010 álggu rájes. Gielddat galget ovttasdoaimmamis almmuhit 1.1.2011 rádjai eana- ja meahccedoalloministeriai.

./..

Cealkámuš eanadoalliidoarjjahálddahusa ovddidanmolssaeavttuid čilgen bargojoavkku loahpparaporttas ./.. § 60

Eananguovlohálddahusa ovttasdoaibmanguovlu galgá doaibmagoahitet mañimustá 1.1.2013.

Loahpparaportta čoahkkáigeassu lassemateriálan.

Válmmaštalai: eananguovločáli

Válmmaštalli evttohus: Ohcejoga gielda lea mearran, ahte dat dikšu eananguovlohálddahusa bargguid ovttas Anára gielddain 1.1.2009 rájes. Ohcejoga gielddas atnit leat vuodustusaid dasa, ahte Anára ja Ohcejoga gielda livčče ovttas eananguovlohálddahusa ovttasdoaibmanguovlu. Eanadoalloodállun berre lohkat maiddá boazo-, nuortalaš- ja luondduealáhusdáluid.

Ovttasdoaibmanguovllu guoski áššis Ohejoga gielda čujuha bargojoavkku evttohussii ovttasdoaibmami guoski spiehkasteapmái cealkimiin, ahte bargojoavkku evttohan spiehkasteapmái leat vuodustusat eananguovlohálddahusa áššehasaid ovttalágan bálvalusa unnimusdási dorvvasteapmin maiddá sámis ja ahte guovllu olbmuid áššedikšunmátki eananguovlohálddahusa ovttaðahkii ii šatta mearihis guhkki. Seamma lahkai Ohcejoga gielda oaidná, ahte leat vuodustusat spiehkasteapmái maiddá dállogu guoski gáibáðusas ja nu maiddá eananguovlohálddahusa bargguid dikšu bargiid meari guoski kritéras.

Ohcejoga gielda atná deatalažžan dan, ahte sáme guovllus eananguovlohálddahusa virgeoapmahašbálvalusat fállorit boazo- ja luondduealáhusain doaibmi sápmelaččaide iežaset ruovttuguovllus ja dárbbasettiin maiddá sáme gillii.

Ovttasdoaibmanguovllu eananguovlohálddahusa boazodoalu virgeoapmahašbargguid divššodiin dárkkisteamis šaddi goluid galgá oppalohkái buhttet stáhta ruðai guin dahje dárkkistangeatnegasvuohta sirdojuvvo BE-guovddáži dan láhkai go manahallojuvvo eanadoalloðarjjaáššiin. Ohcejoga gielda atná dálá vuogi buoret čuovddusin dan, ahte maiddá boazodoalus ðarjjaáššit dikšorit oppalohkái gielddain ja dárkkisteamis vástida BE-guovddáš.

Evttohus: Gielddaráððehus dohkkeha válmmaštalli čállin cealkámuša gv. bargojoavkku loahpparaporttas.

Mearráðus: Ságadoalli evttohii, ahte ášši máhcahuvvo ruovttoluotta válmmaštallamii. Válmmaštalli galgá válmmaštallat ášši nu, ahte dat vástida gieldda ovdal dahkan mearráðusa dán áššis. Ságadoalli evttohus dohkkehuvvui.

Doaibman: dálanguovločáli

Cealkámuš Roavvenjárgga hálddahasriektái

25.6.2008

Gr 169 §

Eeva Vallittu gáibida, ahte sutnje galgá máksit rektora bálkká 10.3.2005 rájes, daningo Roavvenjárgga hálddahasriekti lea mearrádusainis 17.7.2006 gávnahan, ahte gielddaráđdehusas ii lean vuoddu cealkit su eret rektora virggis.

Eeva Vallittu lea 15.12.2000 välljejuvvon Ohcejohnjálmmi rektora virgái, muhto virggis dahkkon váidagiid geažil mearrádus oáččui lága fámu easkka 25.11.2004 go alimus hálddahasriekti hilggui buot váidagiid. Gielddastivra (mearrádus 21.6.2004) gearggai goittot heaittihit Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora virggi 1.1.2005. rájes. Daningo Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora virgeválggas dahkkojedje mánga váidaga, de mearridii gielddaráđdehus Eeva Vallittu dikšut rabas rektora virggi dassáži go rektora virgeválga oážžu lága fámu. Vallittu lea leamaš dien áiggi virgefrijavuodas sámelogahaga eatnigiela lektora virggis (nr 83).

Rektora virggi heaittiheami maŋŋá 1.1.2005 Vallittu máhcai dikšut fásta lektora virggis (nro 83).

Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora virgeválgga eai geargan olašuhitit ovdal go virgi heaittihuvvui nu ahte Vallittu ii leat nammaduvvon

Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora virggi fásta dikšun, muhto Vallittu lea dikšon rabas rektora virggi gielddaráđdehusa mearrádusas.

Hálddahasriekti mearrádusastis gávnaha, ahte gielddas ii lean riektis cealkit eret Vallittu virgegaskavuoda gildii. Vallittu virgegaskavuoha gildii ii leat goassege boatkanan, muhto rektora rabas virggi dikšuma maŋŋá Vallittu máhcai ruovttoluotta dikšut iežas fásta lektora virggi.

Evttohus: Gielddaráđdehus hilgu Vallittu bálkkávuigengáibádusa vuoduheapmin, daningo Vallittu lea dikšon Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora rabas virggi gielddaráđdehusa mearrádusa vuodul ja lea leamaš dien áigge virgefrijavuodas iežas fásta virggistis. Vallittu ii danin leat šaddan vuoigatvuoha rektora virggi bálkái go son máhcai ruovttoluotta dikšut fásta virggis

Mearrádus: Evttohus Evttohus dohkkehuvvui.

14.10.2008

Gr 262 §

Eeva Vallittu lea dahkan vuigengáibádusa gielddaráđdehusa ovddabealde Leahkki mearrádusas 25.6.2008 § 169 Bálkkávuigengáibádus. Vuigengáibádus lea oppalaohkái oaidninláhkai čoahkkimis.

./..

Cealkámuš Roavvenjárgga hálddahasriektái

/..§ 61

Nugo Vallittu gávnaha vuigengáibádusasttis, de eretcealkinmanahallamis danenassii ii leat cuigemuš. Mearrádusasttis hálddahasriekti gávnaha, ahte gielddaráđđehusas ii leat leamaš ágga eretcealkit Vallittu virgegaskavuoda ekonomalaš iige buvttadeapmái guoski sivaiguin. Dákkár dáhpáhusas bargoaddis lea geatnegasvuolta bidjat virgehálldašeaddji nuppi virgegaskavuhtii dahje seammalágan bargogaskavuhtii dahje skuvlet ođđa bargui. Eretcealkinmearrádusa dagadettiin ii leat váldojuvvon doarvái čielggas, ahte Vallittu dikšu Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora virggi gaska-boddosažžan dassáži go virgeválga fidne lágafámu. Danenassii láhka ii dovdda gaskaboddosaš virgehálldašeaddji, muhto sáhtá tulkot, ahte gažaldagas lea leamaš lágas máinnašuvvon mearreáigásaš rabas virggi dikšun. Gielddaráđđehusa mearrádussan livččii riittán, go gielddaráđđehus livččii gávnahan, ahte mearreáigásašvuolta nohká ja dan maŋŋá Vallittu máhccá dikšut sámelogahaga eatnigiela fásta lektora virggis.

Gielddaráđđehus lea čoahkkimisttis 12.6.2001 § 209 mearridan Eeva Vallittu gaskaboddosaččat Ohcejohnjálmmi skuvlla rektorin lohkanjahkái 2001 – 2002 nuppiin sániin áigái 1.8.2001 – 31.7.2002. Gielddaráđđehus lea joatkán iežas mearrádusa virggi gaskaboddosaš dikšumis čoahkkimisttis 7.5.2002 § 118 dassáži go rektora válga fidne lágafámu dahje mearrádus gomihuvvo.

Vallittu čuoččuhusas das, ahte son ii leat ohcan virgefriijavuoda ii leat miige mearkkašumiid, dasgo olmmoš ii sáhte leat seamma bargoaaddii go ovttá virgegaskavuodas hávil. Juos Vallittu ii leat ohcan virgefriijavuoda, de son lea healbadan geatnegasvuodaiddis virgehálldašeaddjin. Sáhtá maiddái gávnahit, ahte Vallittu ii maiddái leat cealkán iežas luovus sámelogahaga eatnigiela lektora virggis, nu ahte son lea leamaš diđolaš rektora virggi mearreáigásaš dikšumis. Vallittu lea sirdašuvvan dikšut sámelogahaga eatnigiela lektora virggi čakčalohkanbaji 2004 álggus.

Váiddagirjjistis Vallittu spekulere ja váldá boasttu jurddabohtosiid vugiin, mat gielddas čuvvojit virgeválggaid ollašuhttimis. Ovttáčilggolaš manahallanvuohki lea, ahte juos virgeválga ii leat fidnen láchkafámu, de dárbbu mielde virggi dikšut váldojuvvo mearreáigásaš virgehálldašeaddji. Go válga fidne lágafámu, de dahkkojuvvo ollašuhttinmearrádus sierra.

Rektora virgi lea álgoálggus leamaš ohcan láchkai namahusain ”kirkosiidda vuoddoskuvlla rektor”. Virgái leat laktojuvvon Sámelogahaga rektora barggut. Gielddastivra dohkkehettiin (23.3.2001 § 42) čuvgehushoaimma ođđa oaiveovddasvástidansuorggi stivrennjuolggadusa lea nuppástuhtán kirkosiidda skuvllaid namman Ohcejohnjálmmi skuvla. Dás lunddolaš čuovvumuššan lea leamaš, ahte rektora leat namahišgoahtán Ohcejohnjálmmi skuvlla rektorin. /..

Cealkámuš Roavvenjárgga hálddahasriektái

./..§ 61

Vallittu ovdanbuktin Ohcejoga Kirkosiidda skuvllaid rektor ii leat goassiige aba leamaš. Vuigengáibádusas áibbas riehta gávnnahuvvo, ahte Vallittu lea válljejuvvon dikšut Kirkosiidda vuoddoskuvlla rektora virggi. Go Vallittu mearriduvvui dikšut rektora rabas virggi, de lei skuvllaid namma muhttašuvvan Ohcejohnjálmmi skuvlan. Dan vuodul, mii ovddabealde bohtá ovdan, de gielddaráđdehus geahččá, ahte virggi mearreáigásaš dikšun ii leat vuodđu bissovaš, gažaldagas leamašan virggis čuovvu bálkái.

Evttohus: Gielddaráđdehus hilgu Vallittu vuigengáibádusa, go dasa ii leat vuodđu.

Mearráduš: Evttohus Evttohus dohkkehuvvui.

3.2.2009

Gr

61 §

Eeva Vallittu lea váidán Roavvenjárgga hálddahasriektái gielddaráđdehusa mearrádušas 14.10.2008 § 262. Vallittu gáibida, ahte sutnje galgá máksojuvvot rektora bálkái (ja maŋŋil gihtii rektora bálkká ja dálá bálkká erohus) 10.3.2005 rájes. Dasa lassin Vallittu gáibida buhtadit iežas lágastangoluid 366 euro. Vallittu doarjala hálddahasrievtti mearrádussii, mainna eretcealkin rektora virggis gomihuvvui ja dasa, ahte gielda livččii galgan ollašuttit rektora virgeválga.

Dasa lassin maid gielddaráđdehus lea cealkán ovdal áššis, cealká dat dál čuovvovaččat: Vallittu áššealbmá oaivil das, ahte gielda livččii didolaččat viggan beasadit eret Vallittus lea áibbas vuoduheapmi. Gielda dagahii dálvvi 2004 áigge viiddis čielggadusa čuvgehusdoaimma odđasit organiseremis. Dán plána dohkkehii gielddastivra (Gst 21.6.2004 § 4). Dien plána lea ee. gielddaráđdehus njuolggaduslaččat ollašuttán. Áššealbmá oaidnu sáhtá bohtit su dalá sajádagas luohtámušolmmožin (Ohcejohnjálmmi skuvlla stivrra várreságadoalli).

Dego ovddit giedahallamiin gielddaráđdehus lea gávnnahan, de váilevaš dokumenterema geažil gielddaráđdehus ii diehtán eretcealkima dagadettiin, ahte Vallittu dikšu Ohcejohnjálmmi skuvlla rektora virggi mearreáigásaččat (gr 12.6.2001 § 209, 7.5.2002 § 118). Gielddaráđdehus lea miedehan, ahte eretcealkin lei dárbašmeahtun ja daninge jearaldatvuloš, go jearaldagas lei mearreáigásaš virggi dikšun. Dehálaš dán áššis lea goittot dat, leago gielda geatnegas máksit mearreáigásaš virgehálldašeaddjái su virggi dikšuma nohkama maŋŋá gažaldatvuloš virggi mielde bálkká? Váiddareivves daddjojuvvo, ahte 15.12.2000 dahkkon virgeválga livččii galgan ollašuttot, go dat oaččui lága fámu 25.11.2004.

./..

Cealkámuš Roavvenjárgga hálddahasriektái
/..§ 61

Gielddastivra dohkkehii 21.6.2004 čuvgehusdoaimma organisašuvdna-nuppástumi, mainna Ohcejotnjálmmi skuvlla rektora virgi heaittihuvvui 1.1.2005 rájes.

Eiseválddi mearrádus lea dábálaččat bissovaš, muhto mearrádusa sáhtta muhtin dáhpáhusain nuppástuhttit. Mearrádusa sáhtta nuppástuhttit, juos dilli lea dovdomassii nuppástuvvan. Mearrádusa lea dieđusge álkit nuppástuhttit, juos mearrádus ii leat velá oppa ollašuhthuvvonge. Rektora virgeválgga lágafámu oazžumii golai áigi measta njellje jagi. Dát áigi hohpos gielddalaš eallimis lea guhkki ja dilli sáhtta rievdat sakka. Áiggi mielde gielddas fuomášuvvui, ahte jagi 2000 rájes doaimmi organisašuvdna ii doaimma šat ja danin gávnnavuvvui, ahte organašuvdna ođasmahttojuvvo. Organisašuvnna ođasmahttin doalai sisttis maiddái gažaldatvuloš rektora virggi heaittiheami.

Alimus hálddahasrievtti mearrádus rektora virgeválggas lea bohtán gildii 28.11.2004. Váldimiin vuhtii gielddastivrra 21.6.2004 dahkan mearrádusa čuvgehusdoaimma organisašuvdnaođastuhttimis, man vuodul diet virgi lei heaittihuvvon 1.1.2005 rájes, geahčai gielddaráđdehus ahte ii leat vuogálaš deavdit virggi fásta dušše mánotbadjái. Dasa lassin ođđa organisašuvnna mielde čuvgehusdoaimmahoavda-rektora virgi devdojuvuvvui 1.1.2005 rájes.

Eeva Vallittu lea 1980-logus válljejuvvon logahaga eatnigiela lektorin.. Virggi namma lea nuppástuvvan áiggi mielde mángga geardde oahpahas-geatnegasvuoda nuppástusaid ja oahpahasordnemiid geažil. Vallittu lea leamaš, earet muhtin virgefriijavuodaid, dien virggis oppa áigge ja lea ain gažaldatvuloš virggis. Gielddaráđdehus deattuha, ahte Vallittu ii leat goasse cealkán iežas eret gažaldatvuloš virggis. Go lei loahpahan rektora rabas virggi dikšuma, de Vallittu máhcai dikšut ovddeš fásta virggis. Áššealbmá spekulášuvdna das, ahte Vallittu ii leat addán miehtama sirdimii eatnigiela lektora virgái ii mearkkaš maidede, daningo áššáigullevačča máhccan dikšut iežas fásta virggi ii gáibit su miehtama.

Čuvgehusdoaimmahoavda Arja Alaraudanjoki lea sádden Vallittui 11.11.2004 girjái biddjon jearahallama ja Vallittu lea 12.11.2004 vástidan jearahallamii. Vástádusastis Vallittu gávnna, son lea ain Ohcejoga logahaga eatnigiela lektora virggis ja son gáibida, ahte son ”sirdojuvvo” ruovttoluotta eatnigiela lektora virgái. Ná gielda lea maiddái bargan.

/..

Cealkámuš Roavvenjárgga hálddahasriektái
./..§ 61

Čoahkkáigeassun gielddaráđdehus cealká čuovvovačča:

1. Eeva Vallittu lea iešalddis leamaš virgefrijavuodas Ohcejohnjálmmi eatnigiela lektora virggis divššodettiin rabas rektora virggi ja rektora rabas virggi dikšuma nogadettiin lea máhccan dikšut iežas fásta virggis.
2. Rektora virgeválga (15.12.2000) oaččui lága fámu 25.11.2004. Dát virgeválga ii ollašuhthojuvvon, daningo čuvgehusdoaimma organisašuvdnaođasmahttima oktavuodas gažaldatvuloš rektora virgi heaittihuvvui 1.1.2005 rájes.

Ohcejoga gielda oaidná, ahte fuolakeahtá hálddahasrievtti mearrádusas, gielda ii leat geatnegas buhtadit Vallittu lágastangoluid.

Evttohus: Gielddaráđdehus dohkkeha ovddabeale teavstta gieldda cealkámuššan Roavvenjárgga hálddahasriektái ja gáibida, ahte hálddahasriekti hilgu gáibádusaid vuoduheapmin.

Mearrádus: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: Roavvenjárgga hálddahasriekti + áššegirjjit

Skuvlejupmi luohttámušolbmui

3.2.2009

Gr

62 §

Ođđa gielldastivrabaji álggedettiin lea dárbu lágideit skuvlejumi välljejuvvon luohttámušolbmui. Earenoamáš deatalaš skuvlejupmi lea ođđa luohttámušolbmui. Plánaš lea ordnet skuvlejumi guovvamánu áigge buot luohttámušolbmui. Skuvlejumis lea dárkkuhus geahččat čađa gieldda doaimma dábálaččat, hálldahusa ja luohttámušolbmuid válldi ja vásttu. Dasa lassin mannojuvvojit čađa hálldahusgottiid barggut ja hálldahus. Skuvlejeaddjin leat gieldda virgeolbmot. Skuvlejupmái oassálasti luohttámušolbmui máksojuvvo gieldda bálkánjuoggadusa mielde buhtadus.

Evttohus: Gielddaráđđehus merke ášši diehtun.

Mearráduš: Evttohus dohkkehuvvui.

Diehtun: hálldahusgottit

Ekonomiijageahčastat

3.2.2009

Gr

63 §

Čoahkkin gullá ekonomiijageahčastaga.

Evttohus: Merkejuvvo diehtun.**Mearráduš:** Merkejuvvui diehtun

Áššit diehtun

3.2.2009

Gr 64 § **Evttohus:** Gielddaráđdehus merke diehtun čuovvovaš áššebáhpáriid:

ARA - Ássanvisttiid ja ásodagaid divvun- ja energijadoarjagiidda iedehevvon mearreruđaid dárkkisteapmi

ASPA - Beavdegirjeválldus; Ohcejoga doarjjaássanvisttiid guoski gávpesoahpamuš

Anára gielda/ Sosiála- ja dearvvasvuohtaládegotti birasjuogus

- Beavdegirjeválldus; Kemikálalága bearráigeahččoplána dohkkeheapmi
- Beavdegirjeválldus; Duhpátlágan bearráigeahččoplána dohkkeheapmi
- Beavdegirjeválldus: Buvttadorvvolašvuohtabearráigeahččoplána dohkkeheapmi
- Beavdegirjeválldus; Dearvvasvuoda suodjaleami bearráigeahččoplána dohkkeheapmi
- Beavdegirjeválldus; Borramušgálvobearráigeahččoplána dohkkeheapmi
- Beavdegirjeválldus; Anára ja Ohcejoga ovttasdoaimbmaguovllu birasdearvvasvuodafuolahusa bearráigeahččoplána dohkkeheapmi
- Beavdegirjeválldus; Guovlluid ovttasbargu sosiála- ja dearvvasvuohtadoaimmas

Alimus hálldahusriekti

- Mearráduš: OAJ Ohcejoga báikkálašservvi váidagii

Gielddalaš bargomárkalágáduš

- Oktasašreive 20/2008; Mátkegoasttádusaid buhtadusat 1.1.2009 rájes
- Oktasašreive 21/2008; Bargoáigebánkku guoskevaš rávvagat
- Oktasašreive 22/2008; Jagi 2008 ámmátsearveskuvlejumi šihttojuvnon nuppástusat ja jagi 2009 dohkkehuvvon ámmátsearveskuvlejupmi
- Oktasašreive 23/2008; Gielddalaš šibitdoavttertáksta 1.1.2009 rájes
- Oktasašreive 24/2008; Boađuslaš doaimma ovddideami guoski ávžžuhus
- Oktasašreive 25/2008; Jagi 2008 oktasašreivelogahallan

Gieldalihttu

- Oktasašreive 37/80/2008; Suoma Gieldalihttu ávžžuhus gielddalaš bearašbeaivedivššu goasttádusbuhtadusain jagis 2009
- Oktasašreive 2/80/2009; Eanageavahan- ja huksenlága nuppástusat (1129/2008) ja eangeavahan- ja huksenásahusa nuppástusat (1130/2008) bohte fápmui 1.1.2009
- Lágas mearriduvvon mánáid ja nuoraid buresbirgenpálna dohkkeheapmi gielddas máná vuoigatvuodaid ávvujagi 2009

/..

Áššit diehtun

/...§ 64

Giieldaid ealáhatoadju

- Kuel-mávssut bargoaddi máksu njiedjá jagi 2009

Lappi lihttu/Gádjunlávdegoddi

- Beavdegirji 18.12.2008

Lappi leanaráđdehus /Sosiála- ja dearvavsvuohtaossodat

- Mearráduš: Vuodđoáigái bođu goasttádusaid stáhtaossodagaid ovdamávssuid meari nannen jagi 2009

Lappi eananmihtidandoaimmahat, Avvil

- Giddodatmeroštallandoaimmahusa beavdegirji 19.5.2008

Lappi birasguovddáš - Mearráduš luondduodjalanguovllu vuodđudeamis

Oahpahusministeriija - Skuvlejumi árvvoštallanplána jagiide 2009-2011

Soađegili gielda/Giieldastivra

- Beavdegirjeválddus; Soađegili gieldda searvan Revontuli-opistoi
- Beavdegirjeválddus; Barggolašvuoda ovddidandoaimmagotti lahtu nammadeapmi

Sosiála- ja dearvvasvuohtaministeriija

- Mearráduš giieldaid sosiála- ja dearvvasvuohtafuolahusa geavhangoasttádusaid stáhtaossodagas jagi 2009

Geaidnohálddahuš

- Mearráduš: Leaktoráddjemiid nuppástus eatnangeainnus 92 Gámas – Gáregasnájrga; Anár, Ohcejohka

Ruhtaministeriija

- Mearráduš: Giieldaid guorahallanvuloš ruhtadandoarjagiid miedeheapmi jagi 2008, mon. 28.9.032
- Mearráduš giieldaid vearrobođuide vuodđuduvvi stáhtaossodagaid dássema nannemis jahkái 2009
- Mearráduš dá bálaš stáhtaossodagain gielddaide jagi 2009

Birasministeriija

- Gálldoavvi meahceguovllu ja Sámmotjeakki – Vádjotjeakki jekkiidsuodjalanguovllu dikšun- ja geavhanpálna nannen

Mearráduš: Merkejuvvojedje diehtun

Čoahkkinbovdehusas máinnaškeahthes eará áššit

3.2.2009

Gr

65 §

Mearráduš: Eai lean.

Dán maŋŋá čoahkkin máhcai giedahallat § 47 Ruhtaoažžumiid sihkkumat.